

สำนวน คำพังเพย สุภาษิต

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร เช่น จุงจุมก

คำพังเพย หมายถึง คำที่กล่าวไว้กลางๆ เพื่อให้ตีความไปในทางใดทางหนึ่ง อาจไปในทางดีหรือทางร้าย เช่น น้ำขึ้นให้รีบตัก หมายถึง มีโอกาสดีให้รีบทำ อาจตีความทั้งทางดี และทางร้าย

สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นคติ ซึ่งรับรองว่าเป็นเรื่องที่ดีงาม มีจุดมุ่งหมายกล่าวเพื่อสั่งสอนเตือนใจ ให้ปฏิบัติตาม เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
คนไทยมักจะใช้สามคำนี้รวมๆ กันไป

ข้อสอบเกี่ยวกับสำนวนโวหาร ชุดที่ 1

1. ข้อใดใช้สำนวนไทยได้ถูกต้อง

(ไทย กข 40)

1. โจรปล้นแบงก์เลือดเข้าตาสู้อยู่ไม่ถอย
2. กางเกงยีนส์ตัวนี้มีไซส์ไปวัดไปวาได้เท่านั้น แต่ไปได้ทั่ว
3. สังคมปัจจุบันดูไม่จริงใจต่อกัน ใส่หน้ายักษ์เข้าหากันตลอดเวลา
4. หน่วยงานนี้ทำงานเหมือน “หุ่นกระบอก” ที่ถูกชักใยอยู่ข้างหลังไม่มีผิด

2. สำนวนในข้อใด ไม่เหมาะสม ที่จะเติมในข้อความข้างล่างนี้

(ไทย กข 40)

1. ฆ่าช้างเอางา
2. ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
3. ชีช้างจับตักแตน
4. ฆ่าควายเสียดาวยพริก

“นายกฯ ขอร้องให้ทุกฝ่ายรัดเข็มขัด เพราะถ้าเรายังขึ้นทำทุกอย่างแบบ.....กันอย่างนี้ บ้านเมืองคงไปไม่รอดแน่”

3. “ถึงว่ากษัตริย์ทั้งสี่กรุง

จะมาช่วยรบพุ่งเป็นศึกใหญ่

(ไทย กข 40)

ก็ไม่ครั้นคร้ามขามใคร

จะหักให้เป็นภัสร์บุลิตง”

ผู้กล่าวข้อความนี้อยู่ในภาวะอารมณ์ตรงกับสำนวนข้อใด

1. เลือดเข้าตา
2. เลือดขึ้นหน้า
3. เลือดร้อน
4. เลือดเดือด

4. “คายออกย่องเที่ยว

ทุกประการ

(ไทย กข 40)

พัศตรจิตผิผิประมาณ

ขากรู้

เร็วรักพลักพลันขาน

คำกลับ พลัน

สามส่วนควรรแล้วผู้

พะพ้องพึงแคลนฯ

ข้อความใด ไม่สอดคล้อง กับตอนหนึ่งในคำประพันธ์ข้างต้น

1. ขยกขอปอขึ้น
2. หน้าซื่อใจคด
3. รักง่ายหน่ายเร็ว
4. น้ำกลิ้งบนใบบอน

5. “คำอธิบายเช่นนี้จะทะลุความโง่ของเอ็งเข้าไป ทำให้เอ็งเข้าใจได้หรือยัง” เวตาลตอบว่า “ความโง่ของข้าพเจ้าทะลุแล้ว แต่พระองค์นั้นยัง จึงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าได้กลับไปแขวนตัวยังต้นอโศกในบัดนี้”
ข้อความข้างต้นตรงกับสำนวนในข้อใด (ไทย กข 40)

1. ได้ทีชี้แนะไล่	2. มีดาหามีแวไม่
3. ยกหางตัวเอง	4. ยกตนข่มท่าน

6. “ทีจะเป็นพ่อชาติแม่กันหา ทั้งถ้อยคำวาจาฉลาดเหลือเจ้าเล่า ถ้า मैंขอได้สมคะเนจะใช้ต่างทาสจะฉลาดเถโกโกงเอาดู จำจะสูญเสียให้ราบราบเสียแต่เดิมที”
เนื้อความข้างต้นแสดงว่าผู้พูดมีเจตนาอย่างไร (ไทย กข 40)

1. ตัดไม้ข่มนาม	2. เขียนเสือให้วัวกลัว
3. ตัดไฟต้นลม	4. ตีป่าให้เสือกลัว

7. ข้อใดใช้สำนวนถูกต้อง

- ถึงฉันจะทำความผิดมากแต่คราวนี้เธอจะมาตีขุมว่าฉันผิดอีกไม่ได้นะ
- ผู้ใหญ่บางคนพอหมดอำนาจก็ไม่มีบริวารห้อมล้อมเข้าทำนองนกไร้ไม้ไผ่
- หมอยังไม่ได้ลงความเห็นว่าเป็นโรคร้าย อย่าทำเป็นกระต่ายตื่นตูมไปเลย
- ถูกน้องว่าแค่นี้ทำไมต้องโกรธจนตาถูกตาพองด้วย

8. “จรรยาเก็บเงินได้ก้อนหนึ่ง เพื่อนชวนไปซื้อหุ้น แต่เธอไม่สนใจ เธอได้นำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อรับพิมพ์งานทั่วไป เงินอีกส่วนหนึ่งยังคงฝากไว้กับธนาคาร”

การบริหารเงินของจรรยาตรงกับสำนวนใด

(สามัญ 1 40)

1. น้ำซึมบ่อทราย	2. น้ำขึ้นให้รีบตัก
3. หมายน้ำบ่อหน้า	4. น้ำบ่อน้อย

9. สำนวนในข้อใดเหมาะสมที่จะเติมลงในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้

“แม่เตือนแล้วเตือนอีกจน.....ว่าให้ตั้งใจเรียน อย่าเกร แต่ก็ไม่เคยฟัง จนเกิดเรื่อง ฐานะเราก็ไม่ดีกว่าแม่จะ.....กับเขาได้ ก็ต้อง.....มาตลอดชีวิต”
(สามัญ 1 40)

- ปากเปียกปากแฉะ, ลืมตาอ้าปาก, ดิ้นถีบปากกัด
- ปากเปียกปากแฉะ, เงยหน้าอ้าปาก, ดิ้นถีบปากกัด
- จ้ำจี้จ้ำไช, เงยหน้าอ้าปาก, ดิ้นถีบปากกัด
- จ้ำจี้จ้ำไช, ลืมตาอ้าปาก, ปากกัดตีนถีบ

10. สำนวนในข้อใดเหมาะสมที่จะเติมลงในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้

“นายคนนี้น่าจะยังไม่ยอมเข้าเป็นสมาชิกของพรรคใดหรอก จนกว่าเขาจะเห็นพรรคไหนมีแนวโน้มจะได้เป็นรัฐบาล เขาจึงจะตัดสินใจ อย่างนี้เข้าทำนอง

1. คีสองหน้า	2. นกสองหัว
3. นกมีหูหนูมีปีก	4. เขียวบเรื่อสองแถม

เฉลย

- ข้อ 1. ตอบข้อ 1 เลือดเข้าตา – ทำหรือสู้อย่างไม่กลัวตาย
1. ไปวัดไปวา - มีรูปร่างหน้าตาดีพอจะอดเขาได้
 2. ใส่หน้ายักษ์ - ทำหน้าอึ้งทึ่ง แสดงอาการเกรี้ยวกราดดูดัน ควรใช้ “ใส่หน้ากาก”
 3. ถูกชกไข่ - ถูกบงการอยู่เบื้องหลัง ควรใช้กับ “หุ่นเชิด”
- ข้อ 2. ตอบข้อ 4 ฆ่าควายเสียขายพริก - ทำงานใหญ่แต่กล้าลงทุน
1. ฆ่าช้างเอง - ทำลายสิ่งยิ่งใหญ่โตเพื่อของมีค่าเพียงเล็กน้อย
 2. ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ - ใช้จ่ายทรัพย์ไปโดยไม่ได้ประโยชน์คุ้มค่า
 3. ชีช้างจับตักแตน - ลงทุนมากแต่ได้ผลตอบแทนมาเพียงเล็กน้อย
- ข้อ 3. ตอบข้อ 1 เพราะใจความบ่งว่าไม่กลัวตาย แม้จะต้องถูกรุม
1. เลือดเข้าตา - ทำหรือสู้อย่างไม่กลัวตาย
 2. เลือดขึ้นหน้า - โกรธ, โมโห
 3. เลือดร้อน - โกรธง่าย, โมโหง่าย
 4. เลือดเดือด - โกรธ
- ข้อ 4. ตอบข้อ 3 รักง่ายหน่ายเร็ว
1. ขกขยอปอปั่น - ตรงกับ “คำขยอขย่องเทียร ทุกประการ”
 2. หน้าซื่อใจคด - ตรงกับ “พักตร์จิตผิดกันประมาณ ยากรู้”
 4. น้ำกลีบบนใบบอน - กลับกลอก ตรงกับ “เร็วรักผลักปล้นขาน คำกลับ ปล้นถา”
- ข้อ 5. ตอบข้อ 4 เวตาลกล่าวเยาะเย้ยท้าววิรมาทิตย์ เป็นการแสดงความเป็นผู้ชนะ
1. ได้ที่ขี้แพะไล่ - ชั้เดิมเมื่อผู้อื่นเกลียดพล้าง
 2. มีตาทมิแวไม่ - ดูแต่ไม่ลึกซึ้ง, เชอ
 3. ขกทางตัวเอง - ขกตนเองว่าดีกว่าเก่ง
 4. ขกตนข่มท่าน - พุดทับถมคนอื่นแสดงให้เห็นว่าตนเหนือกว่า
- ข้อ 6. ตอบข้อ 3
1. ตัดไม้ข่มนาม - ทำพิธีไสยศาสตร์ก่อนออกสงคราม โดยหาไม้ที่มีชื่อเหมือนหรือสำเนียงคล้ายชื่อข้าศึกมาตัดให้ขาดเพื่อเอาชนะ
 2. เขียนเสือให้วัวกลัว - ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียขวัญหรือเกรงขาม
 3. ตัดไฟต้นลม หรือตัดไฟหัวลม - ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป
 4. ตีป่าให้เสือกลัว - ชูให้กลัว
- ข้อ 7. ตอบข้อ 2 นกไร้ไม้โหด – คนที่เลื่อมอำนาจาสนาหรือตกอับ ก็ไม่มีใครมาฝากตัวหรือพึ่งให้ใช้สอย
1. ตีขลุ้ม – ตู้อหรือหยิบจวดยาของผู้อื่นโดยทักทักเอาว่าเป็นของตน ควรใช้ว่าเหมา, หรือหาความ

3. กระต่ายตื่นตูม – อาการที่ตื่นตกใจง่าย โดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน ควรใช้ว่า
ตื่นไปก่อนไข้, ตื่นตายไปก่อนไข้ – กังวลทุกซักร้อนหรือหนาวกลัวในเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น
4. ตาลูกตาพอง – อาการเบิ่งตากว้างเพราะอยากได้เมื่อเห็นเงิน ควรใช้ว่า
โกรธจนตัวสั้น – โกรธมาก

ข้อ 8. ตอบข้อ 1 น้ำซึมบ่อทราย – หามาได้เรื่อยๆ

2. น้ำขึ้นให้รีบตัก - มีโอกาสดีควรรีบทำ
3. หมาขี้หน้าบ่อหน้า - มุ่งหวังจะได้สิ่งที่ยังมาไม่ถึง
4. น้ำบ่อน้อย - น้ำลาย

ข้อ 9. ตอบข้อ 2 ปากเปือกปากจะ - เรียกการว่ากล่าวตักเตือนซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ยังไม่ได้ผลตามที่
มุ่งหมาย

- เงยหน้าอ้าปาก - มีฐานะดีขึ้นกว่าเดิมพอทัดเทียมเพื่อน
- ดินถืปากกัด - มานะพยายามทำงานทุกอย่างเพื่อปากท้องโดยไม่คำนึงถึง
ความเหนื่อยยาก

สำนวนในข้อ 1,3,4 ที่เหลือใช้ผิด

ข้อ 10. ตอบข้อ 4

1. ดีสองหน้า - ทำให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจผิดว่าเป็นพวกของตน
2. นกสองหัว - คนที่ทำตัวฝักใฝ่เข้าด้วยทั้งสองฝ่ายที่ไม่เป็นมิตรกันโดยหวัง
ประโยชน์เพื่อตน
3. นกมีหูหนูมีปีก - ผู้ที่รู้จักหลบหลีกอันตรายเอาตัวรอด
4. เขยิบเรือสองแคว - ทำให้เข้าด้วยทั้งสองฝ่าย ถ้าฝ่ายใดเพลี่ยงพล้ำก็จะไปเข้ากับอีก
ฝ่ายหนึ่ง

แบบฝึกหัด ชุดที่ 2

1. จำนวนในข้อใดมีความหมายหลักต่างกัน

(สามัญ 1/38)

1. จับปลาสองมือ / เหยียบเรือสองแคม
2. เพชรตัดเพชร / เกลือจิมเกลือ
3. ชีช้างจับตักแตก / ฆ่าช้างเอางา
4. ขายผ้าเอาหน้ารอด / ตกบันไดพลอยโจน

2. ความหมายของจำนวนใดแสดงความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

(สามัญ 2/40)

1. กงเกวียนกำเกวียน
2. ตกนรกทั้งเป็น
3. วันพระไม่มีหนเดียว
4. สอนหนังสือสังฆราช

3. จำนวนไทยในข้อใด ทั้ง 2 จำนวน ไม่เกี่ยวกับการพูด

(สามัญ 2/40)

1. เอน้ำเย็นเข้าลูบ - เอาทองไปรู้กระเบื้อง
2. ชักใบให้เรือเสีย - ยืมด้วยปาก ถากด้วยตา
3. ปากไม่สิ้นกลืนน้ำนม - ไม่พูดพร่ำทำเพลง
4. ฟังไม่ได้ศัพท์จับไปกระเดียด - ฝนตกก็แข่งฝนแล้งก็ดำ

4. จำนวนในข้อใดเหมาะสมที่จะเติมลงในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้

“น้องของฉันนำกลอนที่แต่งได้รับรางวัลชนะเลิศในชั้นเรียนไปคุยฟังกับคุณอาที่อยู่ข้างบ้าน หา
รู้ไม่ว่าเขาเป็นศิลปินแห่งชาติ อย่างนี้เข้าลักษณะ.....”

(สามัญ 2/38)

1. จุกได้คำต่อ
2. สอนหนังสือสังฆราช
3. เอามะพร้าวห้าวมาขายสวน
4. รู้น้อยพลอยรำคาญ

5. ข้อใดไม่ใช่จำนวน

(สามัญ 2/38)

1. นักเรียนห้องนี้เก่งที่สุดในชั้น ม.6 มีแต่हनอนหนังสือทั้งนั้น
2. คุณสองคนนั่งหันหลังให้กันอย่างนั้นเมื่อไหร่จะดีกันเสียที
3. ปีนี้ทีมฟุตบอลของเรามีภาษีดีกว่าทีมของมหาวิทยาลัยคู่แข่ง
4. ผมอาศัยลำแข้งของตัวเองมาตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างที่เห็นทุกวันนี้

6. ข้อใดใช้จำนวน ไม่ถูกต้อง

(สามัญ 2 มข 40)

1. วันนี้เจ้านายพื้นเสียมาจากบ้านเพราะทะเลาะกับภรรยา
2. จะจัดงานใหญ่ทั้งที อย่าทำเป็นฆ่าควายเสียขายพริกไปหน่อยเลย
3. เขาสอบภาษาอังกฤษหลายครั้งจึงผ่าน อย่างนี้เรียกว่า ฝนทิ้งให้เป็นเข็มจริงๆ
4. นักศึกษาคนนี้เหมาะที่จะเรียนประสาทสัมผัส เพราะเขามีลักษณะเป็นฆ้องปากแตก

7. “โครงการนี้ใช้เงินหลายร้อยล้าน แต่ผลที่ได้ไม่คุ้มทุนเข้าตำรา....” (สามัญ 2 มข 40)

1. ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	2. ฆ่าควายเสียควายพริก
3. เกี้ยวแฝกมุงป่า	4. จี๋ข้างจับตักเตน

8. “ผิผู้ว่ามยาม
ด้อมด้อมยังไหม้
เปลืองพลู่
มากเข้าเผาผลาญ” (สามัญ 2 มข 40)

ข้อความข้างต้นตรงกับสำนวนใด

1. ตัดไฟต้นลม	2. น้ำน้อยแพ้ไฟ
3. จุกช่องล้อมวง	4. น้ำเชี่ยวขวางเรือ

9. ข้อใดใช้สำนวน ไม่ถูกต้อง (ไทย กข มข 40)

1. เขามีวิธีการทำให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่โกรธ เพราะตัดไฟแต่ต้นลม
2. เขามีพิษสงไม่แพ้พ่อเขาเลยเหมือนลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
3. คนเราถ้ารักจะคบกันนานๆ ก็ต้องถือคติว่า รักยาวให้บันรักสั้นให้ต่อ
4. เขาพูดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย จะจับผิดยาก เปรียบเหมือนมะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก

10. สำนวนคู่ใด ไม่ได้มีความหมายไปในทางเดียวกัน (ไทย กข มข 40)

1. กินน้ำได้สอ – เป็นเบี้ยล่าง	2. จิงก็รา ข่าก็แรง - ขนมพอสมน้ำยา
3. เนื้อเต่าฆ่าเต่า – อัฐยายซื้อขนมยาย	4. บุญทำกรรมแต่ง - บุญหนักศักดิ์ใหญ่

เฉลย

ข้อ 1 ตอบข้อ 4 มีความหมายหลักต่างกันที่สุด

1. จับปลาสองมือ	- ลังเลใจ ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกอย่างไรดี
เหยียบเรือสองแคม	- ทำที่เข้าด้วยทั้งสองฝ่าย
2. จี๋ข้างจับตักเตน	- ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
ฆ่าข้างเอง	- ทำลายล้างอะไรที่ใหญ่โตเพื่อให้ได้ของสำคัญเพียงเล็กน้อย
มาเป็นประโยชน์ของตน โดยไม่คิดว่าการนั้นจะสมควร
หรือไม่
3. เพชรตัดเพชร	- คนเก่งต่อเก่งมาสู้กัน
เกลือจิ้มเกลือ	- ไม่ยอมเสียเปรียบกัน, แก่เผ็ดให้สาสมกันคนแก่ต่อคนแก่
มาพบกัน
4. ขยผ้าเอาหน้ารอด	- ขอมเสียสละแม้แต่ของจำเป็นที่ตนมีอยู่เพื่อรักษาชื่อเสียง
ของตนไว้
ตกบันไดพลอยโจน	- จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่มี
ทางเลี่ยง

ข้อ 2 ตอบข้อ 1. กงเกวียนกำเกวียน - เวิร์ดของเวิร์ด กรรมสนองกรรม

2. ตกนรกทั้งเป็น - ได้รับความลำบากแสนสาหัสเช่นคนได้รับโทษทัณฑ์ในเรือนจำ
3. วันพระไม่มีหนเดียว - วันหน้ายังมีโอกาสอีก (ใช้พูดเป็นคำอาฆาต)
4. สอนหนังสือสังฆราช - สอนสิ่งที่เขารู้ดีอยู่แล้ว

ข้อ 3 ตอบข้อ 3

1. เอนำเย็นเข้าลูบ - ใช้คำพูดอ่อนหวานหวานล่อม
เอาทองไปรู้กระเบื้อง - ได้ตอบหรือทะเลาะกับคนพาล หรือคนที่มีความต่ำกว่าเป็นการไม่สมควร
2. ชักใบให้เรือเสีย - พูดหรือทำอะไรๆ ให้การงานหรือการสนทนาเขวออกนอกเรื่อง
ยิ้มด้วยปาก ถากด้วยตา - เยาะเย้ยด้วยกริยาท่าทาง
(ขุดด้วยปาก ถากด้วยตา - แสดงอาการเหยียดหยามทั้งด้วยวาจาและสายตา)
3. ปากไม่สิ้นกลิ่นนมนม - ยังเป็นเด็ก
ไม่พูดพร่ำทำเพลง - ไม่รื้อให้ชักช้า, ทันทีทันใด
4. ฟังไม่ได้ศัพท์จับไปกระเดียด - ฟังไม่ได้ความแจ่มชัด แล้วเอาไปพูดต่อหรือทำผิดๆ พลาดๆ
ฝนตกก็แข่ง ฝนแล้งก็ดำ - การทำอะไรให้ถูกใจคนทั้งหมดนั้นเป็นไปได้
- ทำอย่างไรๆ ก็ไม่ถูกใจสักอย่าง

ข้อ 4 ตอบข้อ 3

1. จู๊ดได้คำต่อ - พูดหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งบังเอิญไปโดนเอาเจ้าตัวหรือผู้ที่เป็นเจ้าของเรื่องนั้นโดยผู้พูดหรือผู้ทำไม่รู้ตัว
2. สอนหนังสือสังฆราช - สอนสิ่งที่เขารู้ดีอยู่แล้ว
3. เอามะพร้าวห้าวมาขายสวน - แสดงความรู้หรืออวดรู้แก่ผู้รู้เรื่องดีกว่า
4. ฐน้อยพลอยรำคาญ - ฐน้อยไม่เข้าใจ ทำให้เกิดความรำคาญใจ มักใช้คู่กับ
รู้มากยากนาน - มากเกินไปจนทำให้ยุ่งยากใจ

ข้อ 5 ตอบข้อ 2 หันหลังให้กันในที่นี้เป็นความหมายตามตัว ขยายนัง

1. หนอนหนังสือ - คนที่ชอบหมกมุ่นอยู่กับหนังสือ
3. มีภาษี - ได้เปรียบ
4. ลำแข้ง - กำลังของตนไม่ต้องพึ่งใคร

ข้อ 6 ตอบข้อ 4 ม้องปากแตก - ปากโป้ง, เก็บความลับไม่อยู่, ขอบนำความลับของผู้อื่นไปโพยพะนา

1. ฟืนเสีย - โกรธ
2. หม่าควายเสียดาบพริก - ทำงานใหญ่แต่ตระหนี่
3. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม - เพียรพยายามสุดความสามารถจนกว่าจะสำเร็จผล

ข้อ 7 ตอบข้อ 1 ตรงในความหมายแรก

1. คำน่ำพริกละลายแม่น้ำ – ลงทุนไปโดยไม่ผลประโยชน์ไม่คุ้มทุน ใช้จ่ายทรัพย์สินในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ เสียทรัพย์สินไปโดยไม่ได้รับประโยชน์อะไร
2. ฆ่าควายเสียขายพริก - ทำงานใหญ่แต่ตระหนี่
3. เกี้ยวแฝกมุงป่า - ทำอะไรเกินกำลังความสามารถของตัวเอง
4. จี๋ช้างจับตักแตน - ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย

ข้อ 8 ตอบข้อ 4

1. ตัดไฟต้นลม - ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป
2. นำน้อยแพ้ไฟ - ฝ่ายข้างน้อยยอมแพ้ฝ่ายข้างมาก
3. จุกช่องล้อมวง - อารักขาพระเจ้าแผ่นดินในเวลาเสด็จประพาสหรือในเหตุบางประการ
4. น้ำเชี่ยวขวางเรือ - ขัดขวางผู้มีอำนาจ

ข้อ 9 ตอบข้อ 1 ควรใช้ว่า เพราะใช้วิธี บัวไม่ให้จ้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น - รู้จักผ่อนปรนเข้าหากันมิให้กระทบ

กระเทือนใจกัน, รู้จักถนอมน้ำใจกันไม่ให้ขุ่นเคืองกัน

2. ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น - ลูกย่อมไม่ต่างจากพ่อแม่มากนัก
3. รักยาวให้บั้นรักสั้นให้ต่อ - รักจะอยู่ด้วยกันนานๆ ให้ตัดความคิดอาฆาตพยาบาทออกไป
รักจะอยู่กันสั้นๆ ให้คิดพยาบาทอาฆาตเข้าไว้ ยาวบั้นสั้นต่อ ก็ใช้
4. มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก - พูดยาจดลบตะแลงพลิกแพลงไปมาจนจับคำพูดไม่ทัน,
คนกลับกลอก

ข้อ 10 ตอบข้อ 4

1. กินน้ำได้สอ - จำต้องยอมเป็นรองเขา, ไม่เทียมหน้าเทียมตาเท่ามักหมายถึงเมียน้อยที่ต้องยอม
ลงให้กับเมียหลวง
เป็นเบี้ยล่าง - ตกเป็นรองเขา, เสียเปรียบเขา
2. จิงก็รา ขาก็แรง - ต่างก็จัดจ้านพอๆ กัน ต่างก็มีความร้อนพอๆ กัน ต่างไม่ยอมลดละกัน
ขนมพอสมน้ำชา - พอดีกัน จะว่าข้างไหนดีกว่ากันไม่ได้
3. เนื้อเต่าฆ่าเต่า - นำเอาทรัพย์สินส่วนที่เป็นกำไรหรือดอกเบี้ยไปลงทุนต่อไปอีกโดยไม่ต้องใช้
ทุนเดิม
อัฐยายซื้อขนมยาย - เอาทรัพย์สินจากผู้ปกครองหญิงที่จะขอแต่งงานด้วย มอบให้เป็นสินสอด
ของหมั้นแก่ผู้ปกครองหญิงนั้นโดยสมรู้กัน โดยปริยายหมายถึงการ
กระทำการอื่นในทำนองเดียวกันนี้
4. บุญทำกรรมแต่ง - บุญหรือบาปที่ทำไว้ในชาติก่อนเป็นเหตุทำให้รูปร่างหน้าตาหรือชีวิตของ
คนเราในชาตินี้สวยงาม ดี ชั่ว เป็นต้น
บุญหนักศักดิ์ใหญ่ - มีฐานันดรศักดิ์สูงและอำนาจวาสนายิ่งใหญ่

1. ข้อใดใช้สำนวนเปรียบเทียบได้ถูกต้อง

(สามัญ 1 มข 40)

1. นี่คุณ มีอะไรที่พูดกันตรงๆ ดีกว่า อย่าเสียเวลาเป็นเจ้าถ้อยหมอความอยู่เลย
2. เด็กคนนี้ซนเหลือเกินเหมือนจับแพะชนแกะ ครูประจำชั้นหนักใจมาก
3. เรื่องนี้จะโทษใครคนเดียวไม่ได้ ฉันเห็นว่าผิดทั้งสองคนเข้าทำนอง ขนมพอสมน้ำยา
4. ป้าอาศัยลูกที่มีรายได้ไม่มากนัก จึงคอยเก็บเงินได้เล็กๆ น้อยๆ แบบน้ำซึมบ่อทราย

2. สำนวนในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่นมากที่สุด

(สามัญ 1 มข 40)

1. หวานอมขมกลืน
2. หวานนอกขมใน
3. หวานล้นกินตาย
4. หวานเป็นลมขมเป็นยา

3. ข้อใดใช้สำนวนไทยถูกต้อง

1. ลูกสาวเธอโชคดีนะตกถึงข้าวสาร ได้แต่งงานกับเศรษฐีที่ดินสบายไปเลย
2. แกงขามนี้เดิมเกลือแล้วรสดีขึ้นมาก เห็นไหมล่ะแกงจัดจึงรู้คุณเกลือ
3. คนบ้านใกล้เรือนเคียง ต้องมีน้ำใจไมตรีแบ่งปันกันแบบหมูไปไก่มา
4. เชิญคุณเลือกทำเลและแบบบ้านเองดีกว่าครับ เพราะเดี๋ยวจะเข้าตำราปลูกเรือนผิดคิดจนเรือน
ทลาย

4. สำนวนใดใช้กล่าวเพื่อเตือนสติ

(มี.ก.42)

1. เงามตามตัว
2. ไว้เนื้อเชื่อใจ
3. คอขาดบาดตาย
4. บ้านเมืองมีข้อมีแปะ

5. ฉันได้ถามท่านพระครูว่า เคยให้เด็กหญิงปิดทองปลายไม้ทำเก้สับบนจริงหรือ ท่านเป็นแต่ยมอยู่
ไม่ตอบรับหรือปฏิเสธ

พฤติกรรมของตัวละครตามที่ขีดเส้นใต้ ตรงกับแนวคิดของสำนวนไทยในข้อใด (ต.ก.42)

1. น้ำซุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก
2. พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
3. พลิ้งปากเสียศีล พลิ้งตีนตกต้นไม้
4. ไม่พุดพรำทำเพลง

6. สำนวนใดไม่สามารถใช้ได้ในตัวอย่างสถานการณ์ต่อไปนี้

(ต.ก.42)

“ตั้งแต่เจ้าโตเป็นหนุ่มมักทำความเดือดร้อนและสร้างปัญหาให้ฉันแสนสาหัสทุกวัน ฉันอยาก
จะ.....ไปเลยจะได้พ้นทุกข์พ้นร้อนเสียที”

1. ตัดเชือก
2. ตัดหางปล่อยวัด
3. ตัดไฟต้นลม
4. ตัดเป็นตัดตาย

7. ข้อใดใช้สำนวนไทยได้ถูกต้อง

(ต.ป.42)

1. เด็กคนนี้อาจงานเอาการ ทำทางเป็นโล้เป็นพายดีมาก
2. ตำรวจที่ดีต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ไม่คิดหาเศษหาเลยจากหน้าที่
3. เป็นลูกผู้หญิงต้องเดินเหินให้เรียบร้อยสง่างามไม่เดินมือห่างตีนห่าง
4. พนักงานพวกนี้พอเจ้านายไม่อยู่ก็ไม่ทำงานทำตัวเป็นลิงหลอกเจ้าอยู่ได้

8. ความหมายของคำประพันธ์ในข้อใดแตกต่างไปจากกลุ่ม

(ต.ป.42)

1. ริระแคะกำปู้ หาเลือด
2. อุดรือน้ำค้าง ใส่น้ำสาคร
3. จักเจียนจอมปลวกเตี้ย เต็มภู เขาแฮ
4. เบียดเบียนเจียดพิษงู เพิ่มพิษ นาคนา

9. “งานจะสำเร็จได้ทุกคนต้องร่วมปรึกษาหารือกัน ร่วมทำงานกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ ถ้าเป็นเช่นนี้ย่อมประสบความสำเร็จได้ยาก”

การทำงานที่ไม่ประสบความสำเร็จตรงกับสำนวนในข้อใด

(ต.ป.41)

1. พายเรือคนละที 2. พายเรือทวนน้ำ
3. พายเรือในหนอง 4. พายเรือในอ่าง

10. ความหมายของสำนวนใดไม่เป็นไปในทำนองเดียวกัน

(ต.ป.41)

1. จิงก็รา ขำก็แรง - ขนมนผสมน้ำยา
2. ยุให้รำ ด่าให้รู้ - เสียมเขาควยให้ชนกัน
3. ดำน้าพริกละลายแม่น้ำ - ด่าข้าวสารกรอกหม้อ
4. แกว่งเท้าหาเสี้ยน - เอามือชุกหีบ

เฉลย

ข้อ 1 ตอบข้อ 3 ขนมนผสมน้ำยา - พอดีกัน จะว่าข้างไหนดีกว่ากันไม่ได้

1. ควรใช้ เจ้าลำดับตำนาน - ผู้ใช้คารมพลิกแพลง
2. ควรใช้ จับปูใส่กระด้ง - มักใช้กับเด็กชนที่ไม่อยู่นิ่งกับที่
4. ควรใช้ เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน - เก็บเล็กผสมน้อย

ข้อ 2 ตอบข้อ 1

1. หวานอมขมกลืน - ตกอยู่ในฐานะจำใจต้องยอมรับไม่ว่าดีหรือร้าย
2. หวานนอกขมใน - พูดหรือทำให้เห็นว่าดีแต่ภายนอก ส่วนน้ำใจไม่ดี
3. หวานลิ้นกินตาย - หลงเชื่อคำพูดเพราะจะต้องลำบาก
4. หวานเป็นลม ขมเป็นยา - คำพูดประจบสอพลอฟังเพราะ แต่เป็นโทษ คำพูดตรงไปตรงมาฟังไม่เพราะแต่เป็นคุณ

ข้อ 3 ตอบข้อ 4 เชิญคุณเลือกทำเลและแบบบ้านเองดีกว่าครับ เพราะเดี๋ยวจะเข้าตำราปลูกเรือนผิดคนจน
เรือนทลาย

ปลูกเรือนผิดคตินเรือนทลาย - ปลูกบ้านเป็นที่อยู่อาศัย ต้องคิดให้ดี มักใช้กับสำนวนว่า

“มีเมีย (ผัว) ผิดคตินตัวตาย ตัดผมผิดคตเจ็ดวันหาย”

1. ลูกสาวเธอโชคคินะตกถึงข้าวสาร ได้แต่งงานกับเศรษฐีที่คินสบายไปเลย

สำนวน “หนูตกถึงข้าวสาร” หมายถึง ผู้ชายที่มีฐานะไม่ค่อยดีได้แต่งงานกับผู้หญิงที่รุ่มรวย (ร่ำรวย) ประโยคนี้จึงไม่ควรใช้สำนวนนี้ เพราะใช้กับฝ่ายหญิง

2. แกงขามนี้เดิมเกลือแล้วรสดีขึ้นมาก เห็นไหมละแกงจืดจึงรู้คุณเกลือ

สำนวน “แกงจืดจึงรู้คุณเกลือ” หมายถึง เมื่อตกอับ จึงจะนึกถึงผู้มีพระคุณ จึงไม่เหมาะจะนำมาใช้กับประโยคนี้

3. คนบ้านใกล้เรือนเคียง ต้องมีน้ำใจไมตรีแบ่งปันกันแบบหมูไปไก่มา

สำนวน “หมูไปไก่มา” หมายถึง ก. ถ้อยทีถ้อยคอยแทนกัน, ให้สิ่งของแลกเปลี่ยนหรือตอบแทนซึ่งกันและกัน ประโยคนี้ ควรใช้สำนวน “ถ้อยทีถ้อยอาศัย” จะเหมาะสมกว่า สำนวน “ถ้อยทีถ้อยอาศัย” หมายถึง ว.ต่างฝ่ายต่างพึ่งพาอาศัยกัน

ข้อ 4. ตอบข้อ 4 บ้านเมืองมีชื่อมีแป - น. บ้านเมืองหรือประเทศย่อมมีกฎหมายคุ้มครอง

มักกล่าวในเชิงปฏิเสธ เช่น บ้านเมืองไม่มีชื่อมีแปหรืออย่างไรที่จะทำเช่นนี้ เป็นลักษณะการกล่าวเพื่อเตือนสติ หรือกล่าวว่า “บ้านเมืองมีชื่อมีแปนะ ทำอะไรก็คิดให้ดี”

1. เงามตามตัว - น. ผู้ที่ไปไหนไปด้วยกันแทบไม่คลาดกันเลย, สิ่งที่เกิดขึ้นหรือลดลงไปตามส่วน เช่น น้ำมันขึ้นราคา สินค้าอื่นๆ ก็ขึ้นราคาเป็นเงาตามตัว

2. ไว้เนื้อเชื่อใจ - ก. ไว้วางใจ, เชื่อใจ

3. คอขาดบาดตาย - ว. ร้ายแรงถึงต้องอาสัญเสียชีวิตได้

ข้อ 5. ตอบข้อ 2 พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง - พุดไปไม่มีประโยชน์ ก็นิ่งเสียดีกว่า

1. น้ำขุนไว้โน น้ำใสไว้นอก - แม้จะไม่พอใจก็ยังแสดงสีหน้ายิ้มแย้ม

3. พลังปากเสียศีล พลังดินตกดินไม้ - พุดหรือทำอะไรโดยไม่ระมัดระวังย่อมเกิดความเสียหาย

4. ไม่พุดพราทำเพลง - ไม่รื้อให้ชักช้า, ทันทีทันใด

ข้อ 6. ตอบข้อ 3 ตัดไฟต้นลม - หรือ ตัดไฟหัวลม - ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป

1. ตัดเชือก - ตัดความสัมพันธ์ไม่ยอมให้ความช่วยเหลือต่อไป

2. ตัดหางปล่อยวัด - ตัดขาดไม่เกี่ยวข้อง ไม่เอาเป็นธุระอีกต่อไป

4. ตัดเป็นตัดตาย - ตัดขาดจากกันอย่างเด็ดขาด

ข้อ 7. ตอบข้อ 2 ตำรวกที่ดีต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ไม่คิดหาเศษหาเลยจากหน้าที่

หาเศษหาเลย - หาประโยชน์เล็กๆ น้อยๆ เบียดบังเอาส่วนที่เหลือเล็กๆ น้อยๆ ไว้

เป็นโล่เป็นพาย - เอาการเอางาน, แข็งขัน, จริงจัง, ได้เรือได้ราว, เข้าท่าเข้าทาง มักใช้ในทางปฏิเสธ

มือห่างดินห่าง - สรุ่ยสร่าย สะเปร่า ไม่ระมัดระวัง

สิงหลอกเจ้า - ล้อหลอกผู้ใหญ่เวลาผู้ใหญ่เผลอ ข้ออื่นควรใช้ว่า

1. เด็กคนนี้ไม่เอาการเอางาน คุณไม่เป็นได้เป็นพยายเลย
3. เป็นลูกผู้หญิงต้องเดินเหินให้เรียบร้อยสง่างามไม่เดินเป็นม้าคึดกะโหลก
ม้าคึดกะโหลก - มีกิริยากระโดดกระเดกถูกลน ไม่เรียบร้อย มักใช้แก่ผู้หญิง
4. พนักงานพวกนี้พอเจ้านายไม่อยู่ก็ไม่ทำงานทำเป็นแมวไม่อยู่หนูระเริง
แมวไม่อยู่หนูระเริง - ผู้ใหญ่ไม่อยู่ ผู้น้อยก็เล็งคึกคะนอง

ข้อ 8 ตอบข้อ 1 ริแระแกระก้ามปู หาเลือด - หาเลือดกับปู

2. อุตริองน้ำค้าง ใส้สาคร - เอน้ำค้างมาใส้แม่น้ำ
 3. จักเจียนจอมปลวกเตี้ย เต็มภู เขาแฮ - เอาจอมปลวกมาเติมภูเขา
 4. เบียดเบียนเจียดพิษงู เพิ่มพิษ นาคนา - เอาพิษงูมาเพิ่มพิษนาค
- 2,3,4 ตรงกับสำนวนว่า เอน้ำองุ่นไปปะเนื้อช้าง - เอาทรัพย์หรือสิ่งของจากคนที่มีน้อยไปให้
แก่ผู้ที่มีมากกว่า

ข้อ 9 ตอบข้อ 1 พายเรือคนละที - ทำงานไม่ประสานกัน

2. พายเรือทวนน้ำ - ทำด้วยความยากลำบาก
3. พายเรือในหนอง - คิด ทำหรือพูดวกวนกลับไปกลับมา
4. พายเรือในอ่าง - คิด ทำหรือพูดวกวนกลับไปกลับมา

ข้อ 10 ตอบข้อ 3 คำน้ำพริกละลายแม่น้ำ - ลงทุนไปโดยได้ผลประโยชน์ไม่คุ้มทุน

คำข่าวสารกรอกหม้อ - หาเพียงแต่กินไปมือหนึ่งๆ
- ทำพอให้เสร็จไปชั่วคราวหนึ่งๆ

1. จิงก็รา ข่าก็แรง - ต่างก็จัดจ้านพอๆ กัน ต่างก็มีอารมณ์ร้อนพอๆ กัน ต่างไม่ยอมลดละกัน
ขนมผสมน้ำยา - พอดีกัน จะว่าข้างไหนดีกว่ากันไม่ได้
2. อยู่ให้รำ ดำให้ร่ว - อยู่ให้แตกกัน อยู่ให้ผัดใจกัน
เสียมเขาควยให้ชนกัน - ยุยงให้ทะเลาะกัน
4. แกว่งเท้าหาเสี้ยน - รนหาเรื่องเดือดร้อน
เอามือชุกหีบ - หาเรื่องเดือดร้อนหรือความลำบากใส่ตัวโดยใช้ที่

เก็บตก

เฟริด	ก. กระเจิดกระเจิง เติลิด ใจเฟริด ตะลึงพริ้งเฟริด ตะลึงจนลืมหิ้ว
เพริศ	ก. งาม ดียิ่ง เพริศแพรว เพริศพริ้ง
พราง	ก. ทำให้เข้าใจเป็นอื่น ทำให้เลื่อน
พลาง	ว. ในระยะเวลาเดียวกัน เช่น เดินพลางกินพลาง
โพรง	น. ช่องที่กลวงเข้าไป
โพลง	ว. สว่างแจ้ง ลูกสว่าง
โพลน	ว. ผ่อง ใช้แก่สีขาว ผมหงอกขาวโพลน
ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด	น. ความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนรู้ทั่วกันแล้ว จะปิดอย่างไรก็ไม่ปิด
ปิดควันไฟไม่มิด	ก. ปิดเรื่องที่อื้อฉาวไปทั่วแล้วไม่สำเร็จ
หมูเขาจะหามเอาคานเข้าไปสอด	น. คนที่เข้าไปขัดขวางขณะที่ผู้อื่นกำลังทำอะไรสิ่งหนึ่งกำลังจะสำเร็จ
ตีปลาน้ำไซ	ก. พุดหรือทำให้กิจการของผู้อื่นซึ่งกำลังดำเนินไปด้วยดีกลับเสียไป
ซุบมือเปิบ	ก. เอาประโยชน์จากคนอื่นโดยไม่ได้ลงทุนลงแรง
จับเสือมือเปล่า	ก. แสวงหาผลประโยชน์โดยตัวเองไม่ต้องลงทุน

แบบฝึกหัด จำนวน คำพังเพย สุภาษิต ชุดที่ 4

1. ข้อใดใช้สำนวนไทยถูกต้อง

(มี.ค.43)

1. ทำอะไรไม่อดทนเลยนะเธอ ใจปลาชิวเหลือเกิน
2. เขาโกรธน้องชายมากจนเลือดเข้าตา แต่ทำอะไรไม่ได้
3. พ่อเธอหายป่วยก็ปีกกล้าขาแข็ง ขับรถไปต่างจังหวัดคนเดียว
4. หลังจากซื้อของเสร็จแล้ว เขากับเธอก็เดินเคียงบ่าเคียงไหล่กันออกมาจากร้าน

2. ข้อใดใช้สำนวนไม่ถูกต้อง

(มี.ค.43)

1. เขารับจะเป็นทนายหน้าหว่าความคดียกอภทรัพย์ของธนาคาร
2. ทั้งๆ ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นนางกลางเมือง หล่อนก็มิได้ขัดเคืองโต้ตอบใดๆ
3. เพื่อนๆ คิดว่าเขาเป็นนกสองหัว จึงพากันรังเกียจไม่คบค้าสมาคมด้วย
4. กีฬามหาวิทยาลัยแต่ละครั้ง สถาบันที่ไม่มีทีมชาตินักเป็นหมูสนามให้เขาต้อน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 3-4

สังคามาระดา : ยืนม้าอยู่ตรงวิหยาสะก่า แล้วว่าใครไม่คิดแก่ชีวัน จงมาเล่นทวนด้วยกันก่อน แม้ควรคู่กับวงศ์เทวา วิหยาสะก่า : คุณก่อนเจ้าผู้เรืองฤทธิ์รงค์ เชื้อชาติญาติวังศ์พงศ์พันธุ์ หรือเป็นวงศ์อัสสัมแดหาว จึงปิ่นหน้ามาต่อฤทธิ์ไกร	แสวงทำเป็นทีเย้ยหยัน จะชิงดูนาหงันพระธิดา ให้เห็นฤทธิ์อนแกลั่วกล้า จึงจะยกกล้าให้ไป รูปทรงงามสมคมสัน อยู่เขตแดนธานีบุรีไร ในสิ้นคราเป็นไฉน ไม่กลัวชีวลัยจะมรณา
--	--

3. ลักษณะคำพูดของสังคามาระดาตรงกับอภุศลกรรมข้อใดมากที่สุด

(มี.ค.43)

1. กล่าวปดและลดเลี้ยว	2. พุดจาทีเพื้อเจื้อ
3. พุดหยาบกระทบคน	4. ส่อเสียดเพราะเกลียดชัง

4. ลักษณะการโต้ตอบของสังคามาระดาและวิหยาสะก่าตรงกับสำนวนตามข้อใด

(มี.ค.43)

1. จิงก็รา ข่าก็แรง	2. สาวไล่ให้กากิน
3. เกลือจิมเกลือ	4. ชาติเสือไม่ทิ้งลาย ชาติชายต้องไว้ชื่อ

5. ข้อใดใช้สำนวนได้ถูกต้อง

(ต.ค.43)

1. ลูกทำกิจการขาดทุนหลายครั้ง แต่แม่ก็มาไม่ตายขายไม่ขาด ให้เงินช่วยทุกครั้ง
2. ตอนนีเขาร่ำรวย แต่เมื่อหนุ่มๆ ยากจนแทบไม่มีจะกิน เข้าทำนองดินถีนปากกัด
3. เธอบอกว่าไม่ชอบสมศักดิ์ แต่พอเขาชวนไปเที่ยวก็ไป เข้าตำราปากว่าตาขยิบ
4. คุณปู่เล่าว่าแต่ก่อนเรามีฐานะดีมาขนาดที่เรียกว่าข้าวเหลือเกลืออิ่ม

6. ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสำนวนใด

(ต.ภ.43)

“ข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนตัวบุคคล ที่จะมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแทนนาย
เชืงวชาญนั้น น่าจะเป็นการปล่อยข่าวเพื่อต้องการทราบว่าจะมีปฏิกิริยาอย่างไร”

1. กวนน้ำให้ขุ่น	2. โยนหินถามทาง
3. หว่านพืชหวังผล	4. ปากคนยาวกว่าปากกา

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

“ในอดีตพระสงฆ์เป็นแบบอย่างการดำรงชีวิตอันประเสริฐ และเป็นผู้นำสติปัญญาของชุมชน
ปัจจุบันพระสงฆ์จำนวนมากไม่มีบทบาทอื่นใดนอกเหนือจากเรื่องพิธีกรรม สร้างวัดวาอารามใหญ่โต
มุ่งโภคทรัพย์มากกว่าเจริญไตรสิกขา พระราชประสงค์ก็ไม่เกื้อหนุนคำสอนให้พระสงฆ์ประพฤติ
พรหมจรรย์ กลับไปส่งเสริมในทางวัตถุเพื่ออรรถกสิณ”

7. ข้อความข้างต้นกล่าวเป็นสำนวนได้ตามข้อใด

(ต.ภ.43)

1. สมน้ำสมเนื้อ	2. เป็นปีเป็นขลุ่ย
3. ขนมหอมสมน้ำยา	4. น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า

8. สาระสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้ใกล้เคียงกับข้อใดมากที่สุด

(ต.ภ.43)

“ขณะมีบุญท่านขุนเคือง ไปหาเรื่องเท่ากับว่าไปหาห่วย”

1. กล้านักมักบิ่น	2. เอามือไปชุกหีบ
3. จระเข้ขวางคลอง	4. นั้ชื้อยอย่าขวางเรือ

9. สำนวนในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกับคำประพันธ์ต่อไปนี้มากที่สุด

(ต.ภ.43)

“พัศตรจิดผิดประมาณ ยากรู้”

1. ปากปราศรัย ใจเชือดคอ	2. ต่อหน้ามะพลับ ลับหลังตะโก
3. คบคนให้ดูหน้า ชื้อผ้าให้ดูเนื้อ	4. ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง

10. สำนวนคู่ใด ไม่ได้มีความหมายไปในทางเดียวกัน

1. กินน้ำได้สอ - เป็นเบี่ยล่าง	2. จิงก็รา ข่าก็แรง - ขนมหอมสมน้ำยา
3. เนื้อเต่าอย่าเต่า - อัฐยายซื้อขนมยาย	4. บุญทำกรรมแต่ง - บุญหนักศักดิ์ใหญ่

11. สำนวนในข้อใดนำมาเติมลงในช่องว่างได้เหมาะสมที่สุด

(มี.ภ.44)

“รายงานฉบับนี้วิชัยทำแบบ.....พอให้มีส่งอาจารย์ เพราะยังมีรายงานอีกหลายฉบับที่ยังไม่
ได้ทำ ทั้งไว้จนเข้าตำรา.....”

1. ผักชีโรยหน้า - ยุ่งเหมือนยุ่งตัก
2. สุกเอาเผากิน - ดินพอกหางหมู
3. คำข้าวสารกรอกหม้อ - กองเป็นภูเขาเลากา
4. จับแพะชนแกะ - หัวไม่ได้วางหางไม่ได้เว้น

12. ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสำนวนในข้อใด

(มี.ค.44)

“เขาโชคคิที่ได้รับจดหมายเรียกตัวเข้าทำงานทั้ง 2 แห่งพร้อมๆ กัน จึงตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือก
ทำที่ไหนดี”

1. จับปลาสองมือ	2. สองฝักสองฝ่าย
3. รักพี่เสียดายน้อง	4. เขี่ยบเรื่อสองแถม

13. สำนวนไทยคู่ใดมีความหมายเหมือนกัน

(ต.ค.44)

1. ไม่รู้ทิศรู้ทาง - ไม่รู้ร้อนรู้หนาว	2. ไม่รู้เหนือรู้ใต้ - ไม่รู้โอ้โหน้อเห็น
3. ไม่เออออห่อหมก - ไม่เป็นอินังชังขอบ	4. ไม่ชอบมาพากล - ไม่เป็นไล่เป็นพาย

14. ข้อใดใช้สำนวนไทยได้ถูกต้องเหมาะสม

(ต.ค.44)

1. ลูกชายของเขาเรียนจบและได้งานทำเป็นฝั่งเป็นฝาไปแล้ว
2. ประชาชนดูตำรวจคัดสายชนวนระเบิดด้วยความอกสั่นหัวโนหว
3. ผู้ชายคนนี้น้ำใจหัวหลังหลอก คอยมั่วแถมแถมใส่ แต่ให้คนออกจากการเป็นร้อยแล้ว
4. สิ่งที่เขาทำกับเด็กๆ ในวันนี้ วันหนึ่งข้างหน้าก็จะเกิดกับลูกหลานเขาเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15-16

“ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยิดยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ้ออยู่ขณะหนึ่ง ก็
คงจะมีเวลาที่ไม่มีได้ขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพาศความชั่วเสียแต่ในเวลาที่มีพ้ออยู่แล้ว โดยจะปิด
บังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ้อ ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือน
เงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้นจึงเป็นคนอ่อนน้อม วาง่ายสอนง่าย อย่าให้เป็นทิฐิมานะไปใน
ทางที่ผิด จงประพาศตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเกิด”

15. สำนวนในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงข้อเตือนใจในข้อความข้างต้นมากที่สุด

(ต.ค.44)

1. เงาตามตัว	2. น้ำลดตอผุด
3. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	4. ช้างตายทั้งตัว เอาใบไม้ปิดไม่มิด

16. ข้อความข้างต้นใช้กลวิธีการเขียนเด่นที่สุดตามข้อใด

(ต.ค.44)

1. บรรยายให้เห็นภาพชัดเจน	2. พรรณนาให้รู้สึกคล้อยตาม
3. อธิบายเพื่อให้เข้าใจ	4. ใช้ความเปรียบเพื่อให้เข้าใจ

17. สำนวนในข้อใดมีน้ำเสียงต่างจากข้ออื่น

(มี.ค.45)

1. ไม้หลักปักเลน	2. กิ่งก่าได้ทอง
3. วัวหายล้อมคอก	4. น้ำซึมบ่อทราย

18. ข้อใดใช้สำนวนถูกต้อง

(มี.ค.45)

1. เรื่องมันล่องลอยมานานแล้ว คุณจะแก่งเท้าหาเสี้ยนให้กลับเป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมาอีกทำไม
2. มีข่าวความไม่สงบเกิดขึ้นที่ไร ชาวบ้านก็ซื้อสินค้าไปตุนกันจนแทบหมดห้าง วันนี้ห้างเลยเจียบเป็นเป่าซาก
3. เป็นลูกผู้หญิงต้องละเมียดละไม จะหิบบีบอะไรก็ให้เบามือหน่อย ข้าวของจะได้ไม่เสียหาย เหมือนที่บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น
4. คุณมีตำแหน่งใหญ่ขึ้นมาอย่างนี้ อย่าเชื่อคำพูดหรือคำสนับสนุนของคนที่อยู่แวดล้อมให้มากนัก พวกลูกขุนพลอยพยักจะทำให้คุณลำบาก

19. ข้อความใดใช้สำนวนถูกต้อง

(ต.ค.45)

1. ลูกสาวฉันเป็นคนที่เรียกว่ากระเซอกันรั้วจริงๆ ข้าวของที่เก็บไว้ไม่เคยจำได้ว่าเก็บไว้ที่ไหน
2. ทำอะไรควรคิดให้รอบคอบ ผู้ใหญ่ว่ากล่าวตักเตือนก็ควรปฏิบัติตาม เพราะผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน
3. เขาชอบทำงานแบบขายผ้าเอาหน้ารอด วันนี้ก็เช่นกัน พอรู้ว่าเจ้านายจะมาตรวจโรงงานก็รีบทำความสะอาดทันที
4. ข่าวเหตุการณ์ระเบิดในห้างเมื่อเดือนก่อน ขณะนี้ยังไม่รู้ผลการสอบสวนเรื่องเจียบหายไป เหมือนคลื่นได้นำ

20. สำนวนไทยในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงกันมากที่สุด

(ต.ค.45)

1. ลิงได้แก้ว กิ้งก่าได้ทอง
2. นกสองหัว เหยียบเรือสองแคม
3. ฟันฝอยหาตะเข็บ กวนน้ำให้ขุ่น
4. ขมื่นกับปูน จิงก็รา ข่าก็แรง

21. “อ้อยและหวานเป็นผู้หญิงสวยและมีเสน่ห์มาก จอมหลงรักเธอทั้งสองคน จึงไปปรับอ้อยที่ทำงานทุกวัน และไปหาหวานทุกวันเสาร์และอาทิตย์” การกระทำของจอมตรงกับสำนวนในข้อใด (มี.ค.46)

1. เหยียบเรือสองแคม
2. รักพี่เสียดายน้อง
3. สองฟีกสองฝ้าย
4. จับปลาสองมือ

22. ข้อใดใช้สำนวนได้ถูกต้อง

(มี.ค.46)

1. เธอทำงานหนักจนเลือดตาแทบกระเด็นเพื่อหาเงินมาเลี้ยงลูกๆ
2. น้องเป็นลูกคนเดียวของครอบครัวทุกๆ คนจึงรักและดูแลเธอร่ากับดาวล้อมเดือน
3. ชลทำธุรกิจหลายด้าน และเพื่อให้ธุรกิจดำเนินไปด้วยดี บางครั้งเขาจึงต้องเสียเบี้ยบำรายทางบ้าง
4. หลังจากจัดงานศพให้พ่อแล้ว ชัยต้องทำงานใช้หนี้อยู่หลายปี เข้าทำนองดำนํ้าพริกละลายแม่น้ำ